

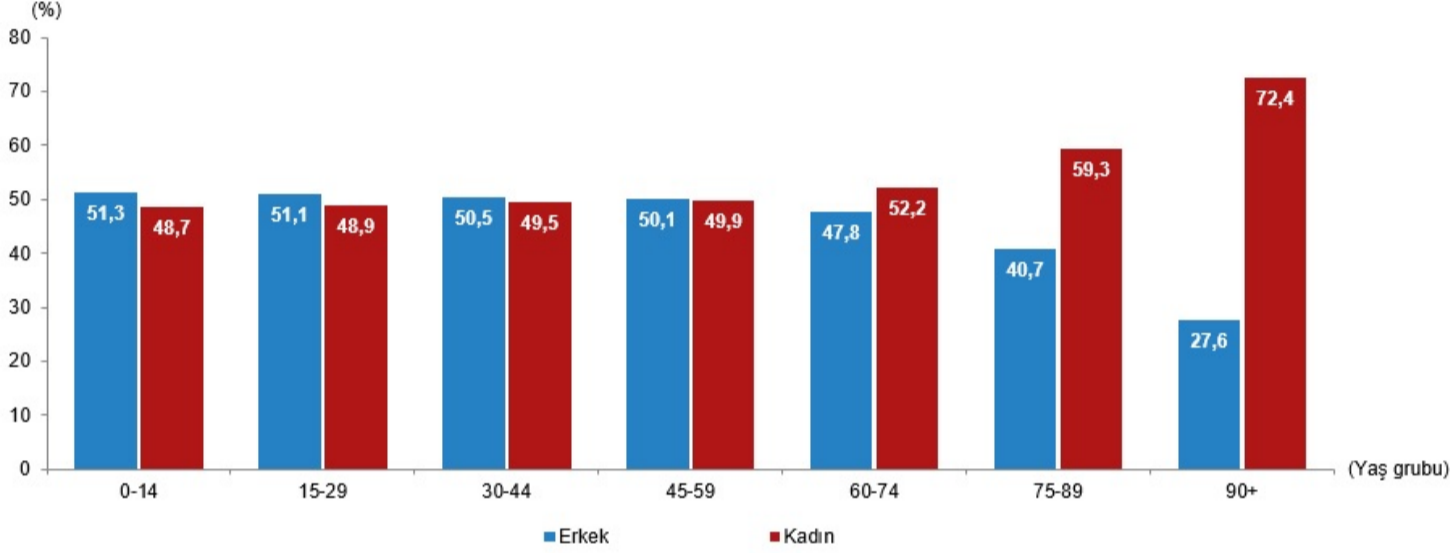
YAYIM TARİHİ :06 Mart 2023
SAAT : 10:00
SAYI: 49668

İstatistiklerle Kadın, 2022

Türkiye nüfusunun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini erkekler oluşturdu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2022 yılında, kadın nüfus 42 milyon 575 bin 441 kişi, erkek nüfus 42 milyon 704 bin 112 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle, toplam nüfusun %49,9'unu kadınlar, %50,1'ini ise erkekler oluşturdu. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle, 60 ve daha yukarı yaş grubundan itibaren kadınların lehine değişti. Kadın nüfusun oranı, 60-74 yaş grubunda %52,2 iken 90 ve üzeri yaş grubunda %72,4 oldu.

Cinsiyete ve yaş grubuna göre nüfus oranı, 2022

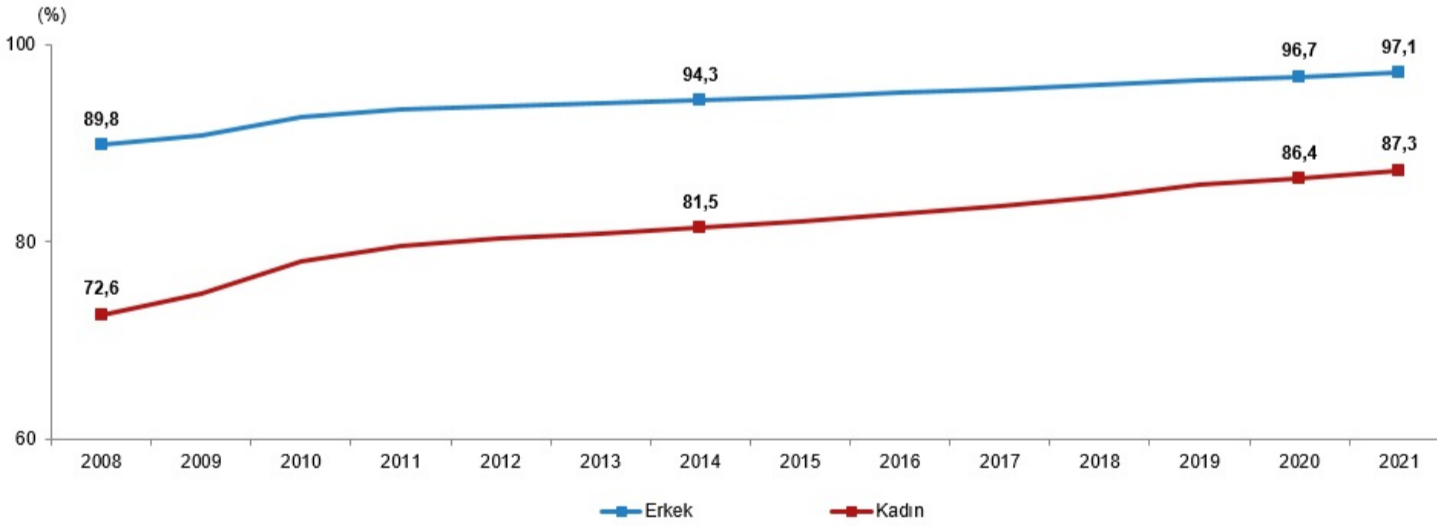

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2022

En az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %87,3 oldu

Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı sonuçlarına göre en az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranının 2008-2021 yılları arasında arttığı görüldü. En az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki bireylerin toplam nüfus içindeki oranı, 2008 yılında %81,1 iken 2021 yılında %92,1 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2008 yılında en az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %72,6, erkeklerin oranı %89,8 iken bu oran 2021 yılında ise kadınlarda %87,3, erkeklerde %97,1 oldu.

Cinsiyete göre en az bir eğitim düzeyini tamamlayanların oranı, 2008-2021

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2008-2021

Yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %20,9 oldu

Yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı, 2008 yılında %9,8 iken 2021 yılında %23,0 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2008 yılında yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %7,6, erkeklerin oranı %12,1 iken bu oran 2021 yılında kadınlarda %20,9, erkeklerde ise %25,1 oldu.

Cinsiyete göre seçilmiş göstergeler, 2021

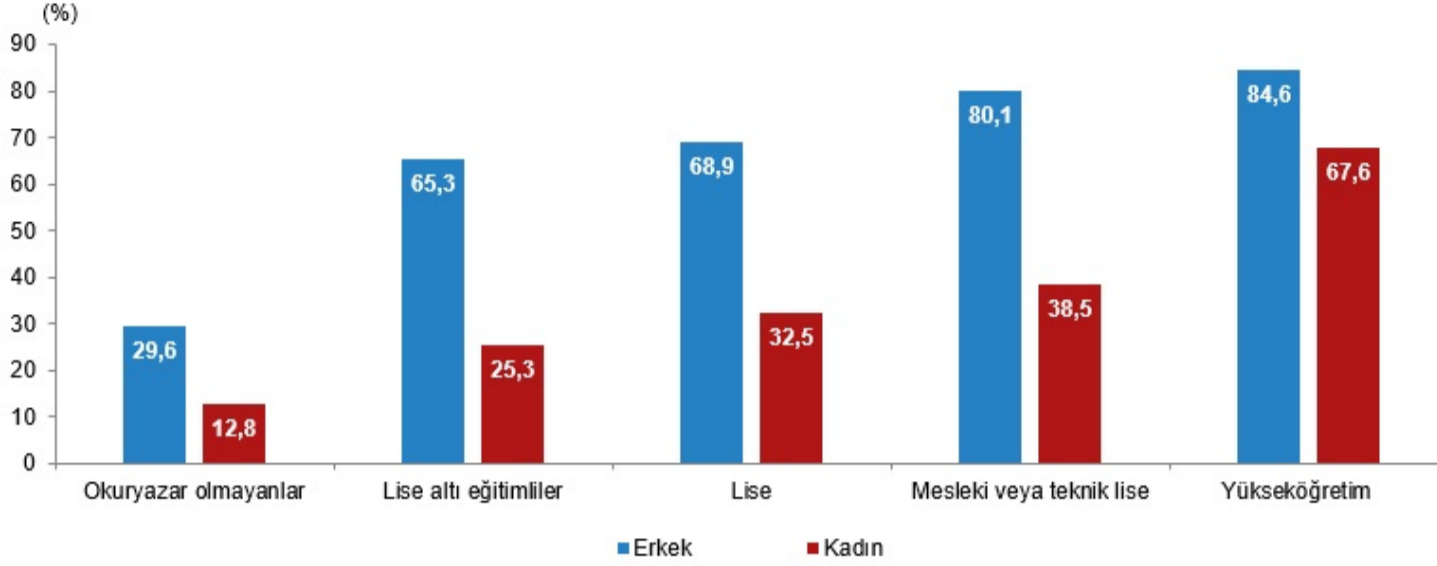
	Cinsiyete göre seçilmiş göstergeler, 2021 (%)		
	Toplam	Erkek	Kadın
Okuryazar olmayan nüfus oranı (25+ yaş)	3,5	1,0	6,1
Yükseköğretim mezunu nüfus oranı (25+ yaş)	23,0	25,1	20,9
İstihdam oranı (15+ yaş)	45,2	62,8	28,0
İşgücüne katılma oranı (15+ yaş)	51,4	70,3	32,8
İşsizlik oranı (15+ yaş)	12,0	10,7	14,7

Yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %67,6 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre 2021 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki işgücüne katılma oranının %51,4 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %32,8, erkeklerde ise %70,3 oldu.

İşgücüne katılma oranı eğitim durumuna göre incelendiğinde, kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne daha fazla katıldıkları görüldü. Okuryazar olmayan kadınların işgücüne katılma oranı %12,8, lise altı eğitilmiş kadınların işgücüne katılma oranı %25,3, lise mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %32,5, mesleki veya teknik lise mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %38,5 iken yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %67,6 oldu.

Cinsiyet ve eğitim durumuna göre işgücüne katılma oranı, 2021

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2021

Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha az olduğu görüldü

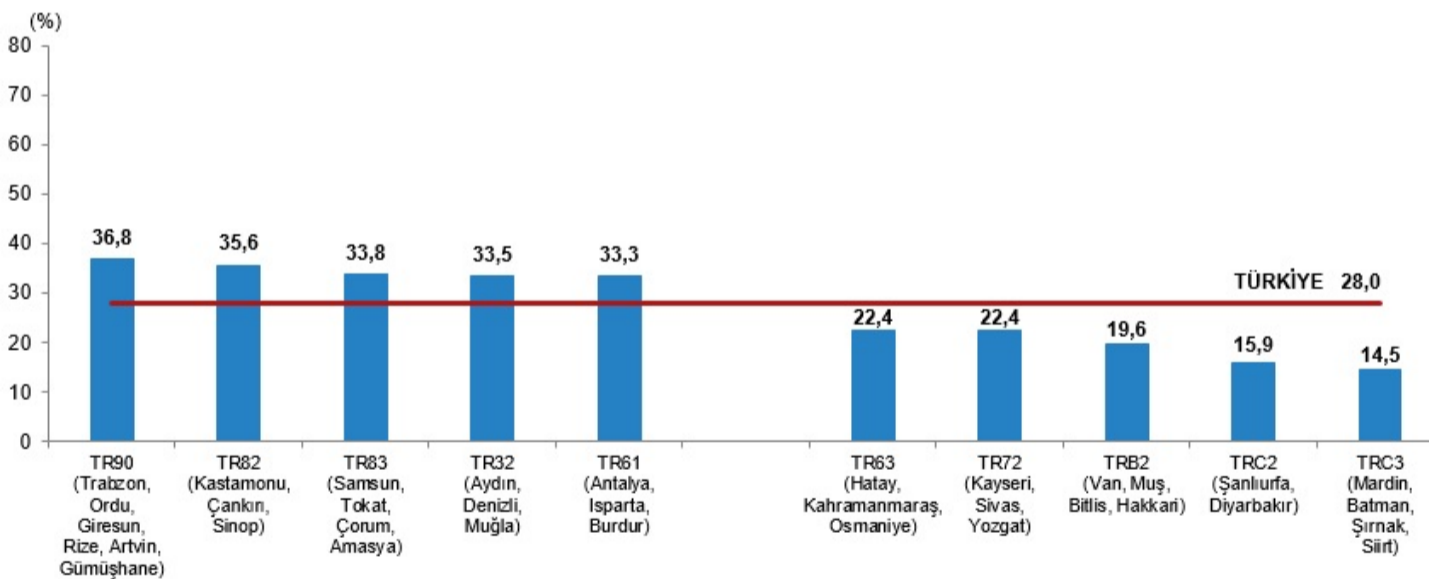
Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre 2021 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki istihdam edilenlerin oranının %45,2 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %28,0, erkeklerde ise %62,8 oldu.

En yüksek istihdam oranı %52,0 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde, en düşük istihdam oranı ise %29,9 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde gerçekleşti.

En yüksek kadın istihdam oranı, %36,8 ile TR90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) bölgesinde gerçekleşti. Bu bölgeyi %35,6 ile TR82 (Kastamonu, Çankırı, Sinop), %33,8 ile TR83 (Samsun, Tokat, Çorum, Amasya) izledi.

En düşük kadın istihdam oranı ise %14,5 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde gerçekleşti. Bu bölgeyi %15,9 ile TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır), %19,6 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) izledi.

Kadın istihdam oranının en yüksek ve en düşük olduğu 5 bölge, İBBS 2.Düzey, 2021

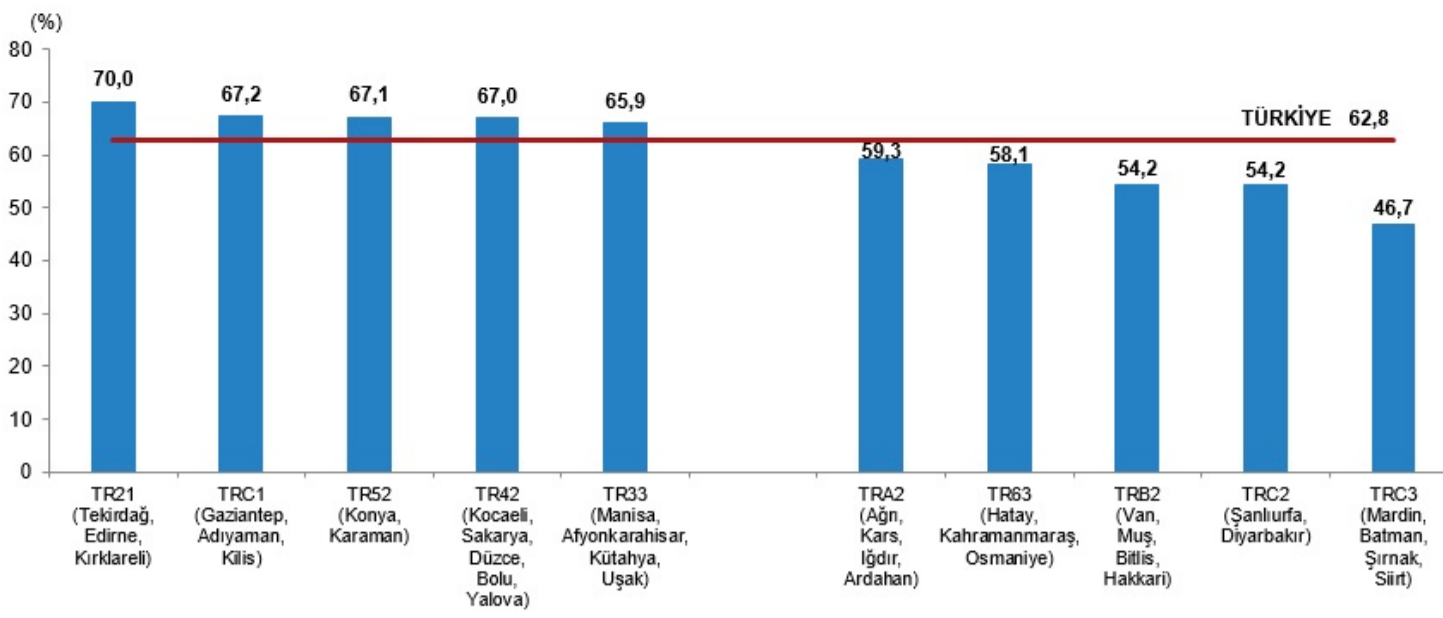

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2021

En yüksek erkek istihdam oranı, %70,0 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde gerçekleşti. Bu bölgeyi %67,2 ile TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis), %67,1 ile TR52 (Konya, Karaman) izledi.

En düşük erkek istihdam oranı ise %46,7 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde gerçekleşti. Bu bölgeyi %54,2 ile TRC2 (Şanlıurfa, Diyarbakır) ve TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) izledi.

Erkek istihdam oranının en yüksek ve en düşük olduğu 5 bölge, İBBS 2.Düzey, 2021

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2021

Kadınların istihdamda yarı zamanlı çalışma oranı %16,4 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre yarı zamanlı çalışanların istihdam içindeki oranının 2021 yılında %9,9 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %16,4, erkeklerde ise %7,0 oldu.

Hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadın istihdam oranı %26,1 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki bireylerin istihdam oranı, 2014 yılında %59,8 iken 2021 yılında %58,9 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2021 yılında hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranının %26,1, erkeklerin istihdam oranının ise %89,1 olduğu görüldü.

Çalışan kadınların %67,5'inin işe geliş gidiş için harcanan zamandan memnun olduğu görüldü

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre 2022 yılında çalışanların %63,2'sinin işe geliş gidiş için harcanan zamandan memnun olduğu görüldü. Kadın çalışanlarda bu oranın %67,5, erkek çalışanlarda ise %61,5 olduğu görüldü.

Kadın büyükelçi oranı %27,2 oldu

Dışişleri Bakanlığı verilerine göre kadın büyükelçi oranı 2011 yılında %11,9 iken 2022 yılında %27,2 oldu. Erkek büyükelçi oranı ise 2011 yılında %88,1 iken 2022 yılında %72,8 oldu.

Kadın milletvekili oranı %17,3 oldu

Türkiye Büyük Millet Meclisi verilerine göre 2022 yıl sonu itibarıyla 579 milletvekili içerisinde kadın milletvekili sayısının 100, erkek milletvekili sayısının ise 479 olduğu görüldü. Meclise giren kadın milletvekili oranı, 2007 yılında %9,1 iken 2022 yılında %17,3 oldu.

Yükseköğretimde görevli profesörler içinde kadın profesör oranı %33,2 oldu

Yükseköğretim istatistiklerine göre yükseköğretimde görevli profesörler içinde kadın profesör oranı 2010-2011 öğretim yılında %27,6 iken 2021-2022 öğretim yılında %33,2 oldu. Doçent kadrosunda görev yapan kadın oranı 2021-2022 öğretim yılında %40,2 iken öğretim görevlisi kadrosunda görev yapan kadın oranı %50,8 oldu.

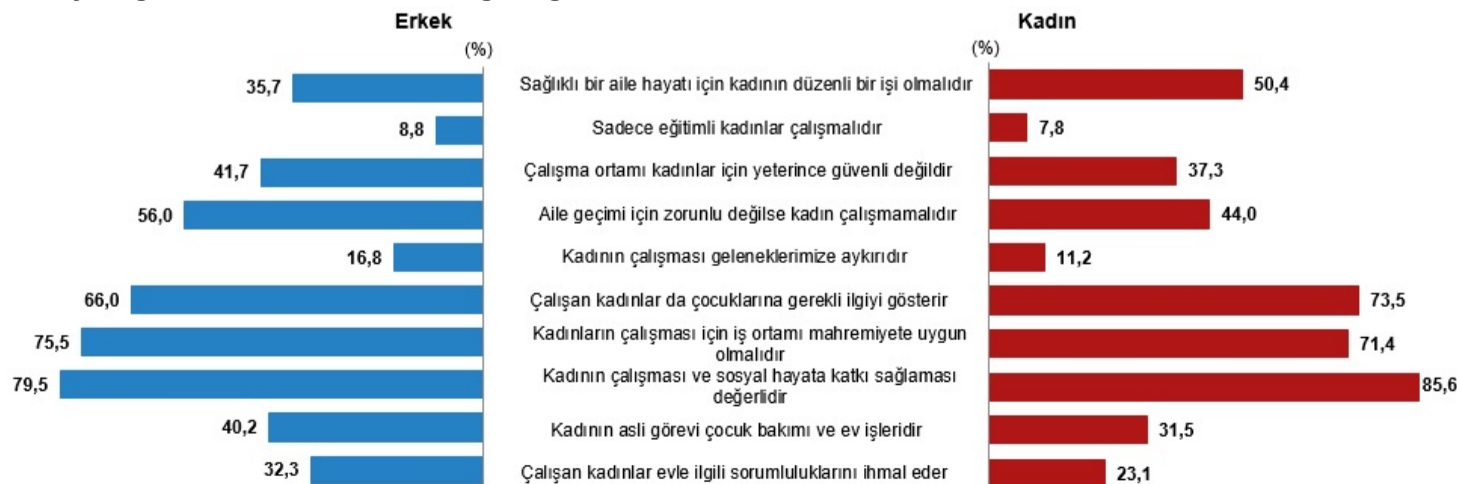
Yönetici pozisyonundaki kadın oranı %20,7 oldu

Hanehalkı işgücü araştırması sonuçlarına göre şirketlerde üst düzey ve orta kademe yönetici pozisyonundaki kadın oranı 2012 yılında %14,4 iken 2021 yılında %20,7 oldu.

Kadının çalışması ve sosyal hayata katkı sağlaması önemli bulundu

Aile yapısı araştırması sonuçlarına göre 2021 yılında kadınların çalışması ile ilgili bireylerin algıları incelendiğinde, kadının çalışması ve sosyal hayata katkı sağlamasının değerli olduğunu düşünenlerin oranı %82,6 olurken, kadınlara göre bu oran %85,6, erkeklere göre ise %79,5 oldu.

Cinsiyete göre kadının çalışması ile ilgili algılar, 2021

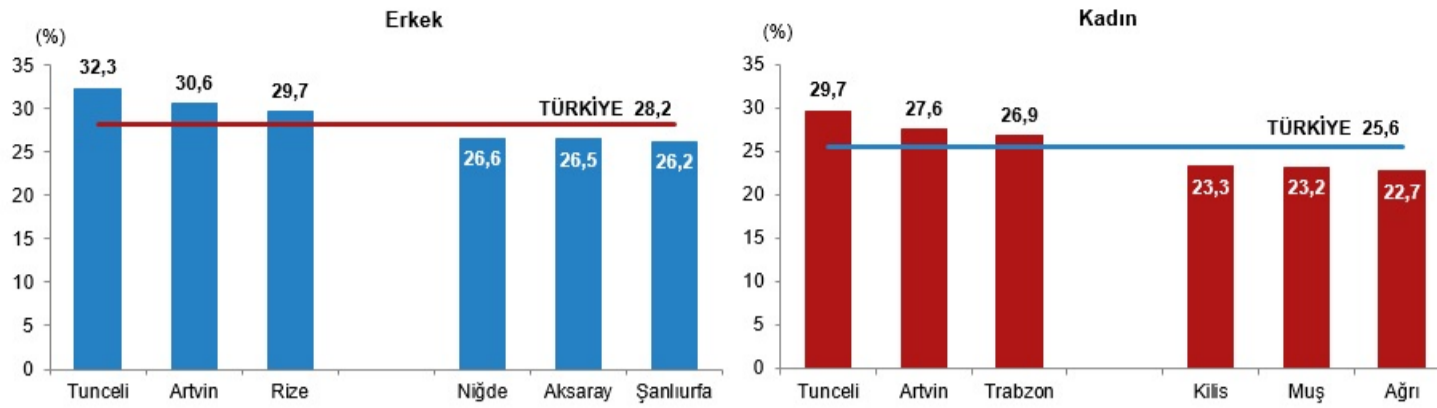

Kaynak: Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2021

Ortalama ilk evlenme yaşı kadınlarda 25,6, erkeklerde 28,2 oldu

Evlenme istatistiklerine göre resmi olarak ilk evliliğini 2022 yılında yapmış olan kadınların ortalama evlenme yaşı 25,6 iken erkeklerin ortalama evlenme yaşı 28,2 oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en yüksek olduğu il, kadınlarda 29,7 yaş, erkeklerde 32,3 yaş ile Tunceli oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en düşük olduğu il ise kadınlarda 22,7 yaş ile Ağrı, erkeklerde 26,2 yaş ile Şanlıurfa oldu.

Cinsiyete göre ortalama ilk evlenme yaşının en yüksek ve en düşük olduğu 3 il, 2022

Kaynak: TÜİK, Evlenme İstatistikleri, 2022

Kadınların %15,9'unun eğitim seviyelerinin eşlerinden daha yüksek olduğu görüldü

ADNKS sonuçlarına göre resmi evliliklerde eşler arasındaki eğitim farkı incelendiğinde, 2021 yılında kadınların %39,4'ünün kendilerinden daha yüksek eğitilmiş erkeklerle evli olduğu görüldü. Eşlerinden daha yüksek eğitilmiş olan kadınların oranının %15,9, eğitim seviyeleri aynı olan eşlerin oranının ise %42,8 olduğu görüldü.

Kesinleşen boşanma davaları sonucu annenin velayetine verilen çocuk oranı %75,7 oldu

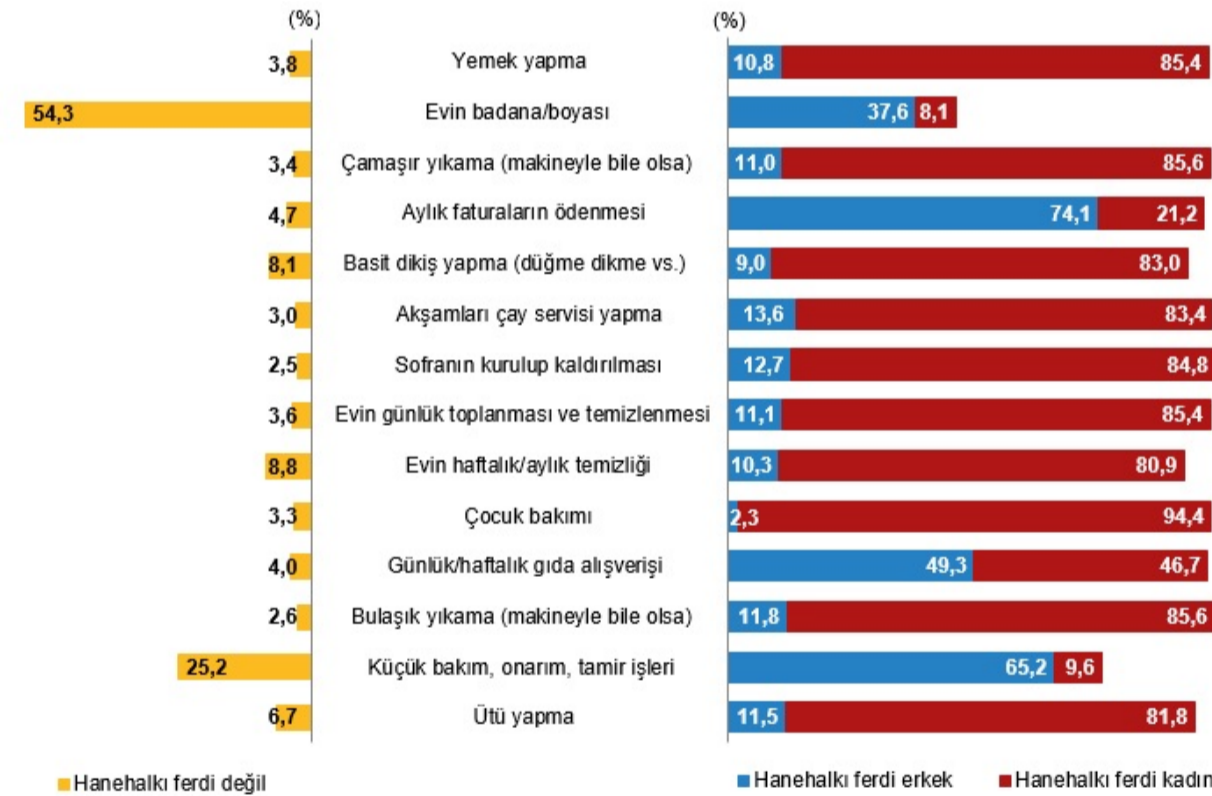
Boşanma istatistiklerine göre 2022 yılında kesinleşen boşanma davaları sonucu çocukların velayetinin çoğunlukla anneye verildiği görüldü. Annenin velayetine verilen çocuk oranı %75,7 iken babanın velayetine verilen çocuk oranı ise %24,3 oldu.

Ev işlerini genellikle kadınlar üstlendi

Aile yapısı araştırması sonuçlarına göre 2021 yılında hanedeki ev işlerinin genellikle kim tarafından yapıldığı incelendiğinde, evin badana/boyası hariç tüm işlerin genellikle bir hanehalkı ferdi tarafından üstlenildiği görüldü.

Hanehalkı ferdi tarafından yapılan ev işleri cinsiyete göre incelendiğinde, ev işlerini genellikle kadınların üstlendiği görüldü. Kadınlar en fazla %94,4 ile çocuk bakımı, %85,6 ile çamaşır ve bulaşık yıkama (makineyle bile olsa), %85,4 ile yemek yapma ve evin günlük toplanması ve temizlenmesi işlerini üstlendi. Erkekler en fazla %74,1 ile aylık faturaların ödenmesi, %65,2 ile küçük bakım, onarım, tamir işlerini üstlendi.

Hanedeki işlerden genellikle sorumlu olan kişiler, 2021

Kaynak: Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2021

İnternet kullanan kadınların oranı %80,9 oldu

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre 2022 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerin İnternet kullanım oranı %85,0 oldu. Bu oran kadınlarda %80,9 iken erkeklerde %89,1 oldu.

İnternet üzerinden ürün siparişi veren ya da satın alan kadınların oranı %42,7 oldu

Hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre internet üzerinden kişisel kullanım amacıyla mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan 16-74 yaş grubundaki bireylerin oranı, 2021 yılı Nisan ayı ile 2022 yılı Mart ayını kapsayan on iki aylık dönemde %46,2 oldu. Cinsiyete göre internet üzerinden mal veya hizmet siparişi verme ya da satın alma oranı, kadınlarda %42,7 iken erkeklerde %49,7 oldu.

Kadınların %30,4'ü yaşadığı çevrede gece yalnız yürürken kendini güvensiz hissetti

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre 2022 yılında, yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı %21,8 iken bu oran kadınlarda %30,4, erkeklerde %13,0 oldu. Kadınların %51,1'i, erkeklerin ise %71,9'u yaşadıkları çevrede kendilerini güvende hissetti.

Evde yalnız otururken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı 2022 yılında %5,0 iken bu oran kadınlarda %6,8, erkeklerde %3,2 oldu. Kadınların %80,5'i, erkeklerin ise %88,2'si evde yalnız otururken kendilerini güvende hissetti.

Bu konuyla ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mart 2024'tür.

AÇIKLAMALAR

Kadınların sosyal ve ekonomik konumlarını iyileştirmek için sorumluluğu bulunan tüm taraflarca çalışmalar yapılması ve olumsuz göstergelerin işaret ettiği alanlarda iyileştirmelerin yapılması gerekliliği bir gerçektir. Bu alanda gerekli politikaların oluşturulması ve oluşturulan politikaların sağlıklı bir şekilde izlenebilmesi amacıyla, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) web sayfasında 16 başlık altında 141 göstergelyi içeren Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Veri Seti yayımlanmaktadır.

Bununla birlikte, Birleşmiş Milletler (BM) Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Minimum Gösterge Seti de TÜİK web sayfasından sunulmaktadır. BM İstatistik Komisyonu tarafından 2013 yılında kabul edilen BM Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri 52 Minimum Gösterge Seti, toplumsal cinsiyet istatistikleri konusunda, ulusal düzeyde üretilen ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilirliği olan göstergelerdir.